

ВИДИ МАГІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

TYPES OF MASTER'S DISTANCE LEARNING PROGRAMS FOR FUTURE ENGLISH TEACHERS IN UNIVERSITIES OF GREAT BRITAIN

У статті представлено види магістерських програм дистанційної форми навчання майбутніх викладачів англійської мови в університетах Великої Британії. Проведений аналіз праць науковців, які займаються питаннями підготовки майбутніх вчителів англійської мови в університетах Великої Британії дозволяє стверджувати, що питання дистанційного навчання в умовах магістратури ще не достатньо вивчене та актуалізоване, що обумовлює потребу науковців звернути увагу на задану тему. Тому, у даній статті особлива увага звернена на види магістерських програм та їх спеціальностей. Виокремлено програми Магістра мистецтв (MA), Магістра наук (MSc), Магістра освіти (MEd), Свідоцтво про магістратуру (PGCert) та Диплом магістра (PGDip). Окреслено особливості навчання за даними програмами, їхню тривалість і спільні та відмінні риси. Також у статті оглядово представлено біля 20-ти університетів Великої Британії та назви спеціальностей, які вони пропонують для дистанційного навчання в магістратурі у сфері лінгвістики. Список університетів та назви спеціальностей лаконічно подані у таблицях та поділені за видами магістерських програм. Аналізуючи представлені таблиці, можна побачити, що програма Магістра мистецтв є найбільш представлена серед вищих навчальних закладів Великої Британії, а програми «Свідоцтво про магістратуру» та «Диплом магістра» зустрічаються найрідше. Аналіз спеціальностей дозволяє студентам здійснити вибір між 5 найбільш поширеними напрямками: викладання англійської мови для носіїв інших мов (TESOL), поєднання TESOL з прикладною лінгвістикою, англійська лінгвістика, англійська мова та прикладна лінгвістика і прикладна лінгвістика. У даній публікації також здійснено загальний аналіз щойно зазначених навчальних спеціальностей. Підкреслено, що найбільшим попитом користується викладання англійської мови для носіїв інших мов та поєднання викладання англійської мови для носіїв інших мов з прикладною лінгвістикою. У статті також зазначається, що найменш кількісно представленою є спеціальність англійська лінгвістика. Як висновок, автор зазначає, що популярність саме цих спеціальностей зумовлена широким користуванням англійської мови у всьому світі.

Ключові слова: дистанційне навчання, магістр мистецтв, магістр наук, магістр освіти, свідоцтво про магістратуру, диплом магістра, спеціальність.

In the article, the types of master's programs of distance learning of future English teachers at universities in the UK are presented. An analysis of the work of scholars dealing with the training of future English teachers in British universities suggests that the issue of distance learning in the master's program is not yet sufficiently studied and updated, which determines the need for researchers to pay attention to this topic. Therefore, in this article special attention is paid to the types of master's programs and their specialties. The programs of Master of Arts (MA), Master of Science (MS), Master of Education (MEd), Postgraduate Certificate (PGCert) and Postgraduate Diploma (PGDip) are highlighted. The peculiarities of training according to these programs, their duration and common and distinctive features are outlined. In the article an overview of about 20 universities in the UK and the names of specialties they offer for distance learning for a master's degree in linguistics are also provided. The list of universities and the names of specialties are succinctly presented in the tables and divided by types of master's programs. Analyzing the presented tables, we can see that the Master of Arts program is the most represented among higher education institutions in the UK, and the programs "Postgraduate Certificate" and "Postgraduate Diploma" are the least common. The analysis of specialties allows students to choose between the 5 most common areas: teaching English to speakers of other languages (TESOL), combining TESOL with applied linguistics, English linguistics, English and applied linguistics and applied linguistics. In this publication a general analysis of the just mentioned specialties is provided too. It is emphasized that the greatest demand is for teaching English to speakers of other languages and combining teaching English to speakers of other languages with applied linguistics. In the article it is also noted that the specialty of English linguistics is the least represented by universities. In conclusion, the author notes that the popularity of these specialties is due to the widespread use of English around the world.

Key words: distance learning, master of arts, master of sciences, master of education, postgraduate certificate, postgraduate diploma, specialty.

УДК 81'42:378.147
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2022/47.12>

Микитенко М.М.,
аспірант кафедри початкової та дошкільної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Рожак Н.В.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри іноземних мов
для природничих факультетів
Львівського національного університету
імені Івана Франка

Постановка проблеми у загальному вигляді. Підготовка магістрів у британських університетах щодо організаційно-процесуальних особливостей заслуговує на увагу та вивчення, оскільки існує перелік чинників, які ми вважаємо перевагою цієї системи освіти. Зокрема, це ряд інноваційних та інтегрованих моделей навчання; дистанційне навчання з широким вибором навчальних

програм; значний вибір спеціальностей, форм та тривалості навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підготовки майбутніх фахівців з англійської мови у Великій Британії є багатовимірним та різноаспектним. Такі вчені як Чорна О.А., Козаченко І. В., Гарбуз Т.В. та інші досліджували особливості сучасної підготовки вчителів-філологів, підготовку

вчителів іноземних мов та професійну підготовку майбутніх учителів іноземної мови в системі дистанційного навчання університетів Великої Британії. Утім вивчення магістерських програм дистанційної форми підготовки майбутніх викладачів англійської мови в університетах Великобританії досі не набуло комплексного висвітлення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Відсутність комплексного аналізу видів магістерських програм та спеціальностей дистанційної форми навчання у Великій Британії.

Метою роботи є дослідження питання вибору найбільш підходящого навчального закладу, програми та спеціальності дистанційної форми навчання для майбутніх викладачів англійської мови в магістратурі Великобританії.

Виклад основного матеріалу. Вищі навчальні заклади Великої Британії пропонують декілька десятків видів магістерських програм, зокрема: магістр досліджень (Master of Research), магістр філософії (Master of Philosophy), магістр образотворчих мистецтв (Master of Fine Arts), магістр архітектури (Master of Architecture), магістр літератури (Master of Letters), магістр права (Master of Laws) та багато інших [9]. Такий великий різновид навчальних програм дає змогу студенту зосередитись у виборі власної сфери наукових досліджень та майбутньої професійної діяльності.

Опрацювавши сайти британських університетів, серед магістерських програм, які формують майбутніх викладачів англійської мови засобами дистанційного навчання, найбільш поширеною є програма магістра мистецтв (Master of Arts – MA), рідше зустрічається програма магістра наук (Master of Science – MSc), і поодинокими вищими навчальними закладами є представлена програма магістра освіти (Master of Education – MEd). Більш детально розглянемо щойно згадані магістерські програми для майбутніх викладачів англійської мови.

Кваліфікація магістра мистецтв (MA) включає усі мистецькі та гуманітарні дисципліни, а також декілька галузей суспільних наук. Це не означає, що всі магістри в галузі мистецтв чи гуманітарних наук є магістерськими програмами MA. Для них можуть бути передбачені спеціалізовані ступені, такі як магістр літератури (Master of Letters – MLitt) або магістр образотворчих мистецтв (Master of Fine Arts – MFA). У сфері технічних і гуманітарних спеціальностей, наприклад, якщо йдеться про прикладну лінгвістику чи археологію, студент може здобути ступінь магістра наук MSc. Університети іноді також присвоюють ступені магістрів мистецтв MA студентам з-поза традиційних гуманітарних спеціальностей. Зазвичай мова йде про програми технічного спрямування, зокрема про курси інформатики, що фокусуються на цифрових

творах мистецтва або про програми в галузі медицини, зосереджені на етиці та історії хвороби [7].

Магістр наук (MSc) присвоюється за дисциплінами, що класифікуються, як наступні науки: біологія, хімія, техніка, охорона здоров'я та статистика. Деякі галузі, такі як економіка та суспільні науки, можуть підпадати як до мистецтв (MA), так і до наук (MSc), причому кожна окрема установа вирішує, як назвати магістерську програму. Якщо програма мистецтв або гуманітарних наук включає багато кількісного аналізу та технічних обчислень, має значний дослідницький компонент, то по її завершенні студент може отримати MSc замість MA. Хорошим прикладом є мовознавство (Linguistics). Програми, присвячені «науці» мовних систем, зазвичай пов'язані зі ступенем MSc. Те саме стосується суспільних наук (Social Sciences). Навчальні програми, у яких надається перевага кількісному, а не якісному аналізу, скоріш за все, передбачаються власне як MSc, а не MA (і навпаки) [8].

Магістр освіти (MEd) – це диплом магістра, який надається багатьма університетами світу. Він схожий на ступінь магістра наук MS або магістра мистецтв MA, але присвоюється за навчальні програми у сфері освіти. Студент, який навчається за даною програмою, працює над вдосконаленням власних знань в розробці навчальних програм, управлінні педагогічним персоналом та сферою розвитку людини. Деякі онлайн-програми MEd пропонують глибше зануритися у певні сфери, такі як: читання (MEd in Reading), онлайн навчання (MEd in Online Teaching), освітнє лідерство (MEd in Educational Leadership) та інші [10].

Зазначимо, що у Великій Британії представлені ще дві магістерські програми, у рамках яких проводиться навчання майбутніх викладачів англійської мови за допомогою дистанційних засобів навчання, а саме: свідоцтво про магістратуру (Postgraduate Certificate (PGCert)) та диплом магістра (Postgraduate Diploma (PGDip)). Ці програми більш гнучкі і зазвичай можуть бути завершені лише за один або два терміни навчання, що дорівнює 15-ти та 30-ти тижням навчання відповідно. Вони також не передбачають написання студентами магістерських робіт. Багато університетів пропонують кваліфікації PGCert і PGDip як варіанти в рамках повної магістерської програми.

Опираючись на розвиток науки, технологічний прогрес та нові можливості для людства, можна цілком стверджувати про результативність дистанційного навчання в закладах вищої освіти, особливо якщо мова йде про навчання майбутніх викладачів англійської мови в університетах Великої Британії. Отже, програми магістра мистецтв (MA) та магістра наук (MSc) є найбільш актуальними та поширеними для студентів згаданої спеціальності в умовах світової пандемії. А вибірка

університетів Великої Британії, в яких можна здобути диплом магістра освіти (MEd), свідоцтво про магістратуру (PGCert) чи диплом магістра (PGDip) дистанційною формою навчання є меншою, оскільки менша кількість університетів пропонує дані види програм.

Оглядом представимо список університетів Великої Британії з видами магістерських програм та назвами спеціальностей в рамках згаданих магістерських програм у сфері лінгвістики, які вони пропонують здобути своїм вступникам за допомогою дистанційної форми навчання (табл. 1, табл. 2, табл. 3).

Здійснений аналіз дозволяє стверджувати, що найбільш поширеними спеціальностями, спрямованими на формування лінгвістичної компетентності майбутніх викладачів англійської мови, які

пропонують університети Великої Британії за дистанційною формою навчання є:

- викладання англійської мови для носіїв інших мов (Teaching of English to Speakers of Other Languages (TESOL)) – 15 спеціальностей;

- поєднання TESOL з прикладною лінгвістикою (Applied Linguistics) – 6 спеціальностей.

Найменш кількісно представленими виявились:

- англійська лінгвістика (English Linguistics) – 1 спеціальність;

- англійська мова та прикладна лінгвістика (English Language and Applied Linguistics) – 2 спеціальності;

- прикладна лінгвістика (Applied Linguistics) – 2 спеціальності.

Детальніше ознайомимось з кожною із зазначених вище спеціальностей.

Таблиця 1

Британські університети та їхні спеціальності програми MA

Назва університету	Назва спеціальності
The Open University UK	Applied Linguistics and English Language
University of Central Lancashire (UCLan)	Teaching English to Speakers of other Languages with Applied Linguistics (E-Learning)
University of Portsmouth	Applied Linguistics and TESOL (Distance Learning)
	Applied Linguistics and TESOL (Distance Learning)
Lancaster University	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) (by Distance)
University of Leicester	Applied Linguistics and TESOL (Distance Learning)
University of Huddersfield	English Language and Applied Linguistics (Distance Learning)
Teesside University	Education (Teaching English to Speakers of Other Languages)
Birmingham City University	English Linguistics (Distance Learning)
Anglia Ruskin University	Applied Linguistics and TESOL
Manchester Metropolitan University	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) and Applied Linguistics
University of Birmingham	Applied Linguistics (Distance Learning)
	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) (Distance Learning)
University of Nottingham	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) (Distance Learning)

Таблиця 2

Британські університети та їхні спеціальності програми MSc

Назва університету	Назва спеціальності
University of Stirling	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) (online)
University of St Andrews	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) – Distance Learning
	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) with a Specialism in Assessment and Evaluation – Distance Learning
	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) with a Specialism in English for Academic Purposes – Distance Learning
	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) with a Specialism in English Medium Instruction – Distance Learning
	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) with a Specialism in Teaching Young Learners – Distance Learning
	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) with a Specialism in Technology for Teaching – Distance Learning
University of Oxford	MSc in Applied Linguistics for Language Teaching

Таблиця 3

Британські університети та їхні спеціальності інших магістерських програм [5, 3]

Назва університету	Назва спеціальності	Вид магістерської програми
University of Dundee	Teaching English to Speakers of Other Languages – TESOL (part-time)	MEd
University of the West of Scotland	Teaching of English to Speakers of Other Languages (TESOL)	MEd
London School of Planning and Management	Level 7 Diploma in Teaching English to Speakers of other Languages	Postgraduate Diploma
University of Birmingham	Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL) (Distance Learning)	Postgraduate Certificate

Викладання англійської мови для носіїв інших мов (Teaching English to speakers of other languages (TESOL)), викладання англійської як іноземної мови (Teaching English as a foreign language (TEFL)) або викладання англійської як другої мови (Teaching English as a second language (TESL)) – це програми, які стосуються викладання англійської мови студентам, чия перша мова не є англійською. Спеціальності TESL, TEFL та TESOL характеризуються ключовими організаційно-змістовими особливостями відповідних навчальних програм [6].

Програми TEFL спрямовані на підготовку викладачів англійської мови для подальшої професійної діяльності в мовних школах або на посаді тьюторів у країнах, де англійська мова не є рідною. Спеціальності TESL та TESOL включають програми підготовки майбутніх викладачів, що здійснюватимуть навчання англійської мови в англійськомовних країнах. Часто ці спеціальності обирають студенти, які іммігрували туди (тимчасово для навчання чи роботи, або назавжди) або чия родина вдома розмовляє іншою мовою.

TESOL – це загальний термін, який описує програми спеціальностей TEFL та TESL, і є широко прийнятим терміном у сфері викладання англійської мови. Викладачі TEFL не обов'язково повинні бути носіями англійської мови. ESL (англійська як друга мова) і TESL (англійська як друга мова) є застарілими термінами, оскільки вони не враховують студентів, які володіють більш ніж однією мовою до початку вивчення англійської [1]. Студенти, які вивчають англійську мову у своїй рідній країні, як правило, у школі, є студентами програм EFL (англійська мова як іноземна). Загалом, будь-які студенти, які вивчають англійську мову, називаються ELL – English language learners.

Професійний компонент змісту магістерських програм дистанційної підготовки майбутніх викладачів англійської мови в університетах Великобританії знаходиться у галузі прикладної та теоретичної лінгвістики. Прикладна лінгвістика – це область дослідження, яка вивчає, яким чином лінгвістика може допомогти зрозуміти реальні проблеми в сфері психології, соціології та освіти. У свою чергу, теоретична лінгвістика розглядає

такі галузі як морфологія, фонологія та лексика. Сфери прикладної лінгвістики, які цікавлять викладачів, включають оволодіння мовою, корпусні дослідження та соціолінгвістику. Наприклад, лінгвістична антропологія – це галузь прикладної лінгвістики, яка поєднує аналіз мовознавства та соціокультурних проблем. Дослідження з прикладної лінгвістики, про які надають інформацію викладачі англійської мови (ELT classroom), включають двомовність, аналіз бесіди та дискурсу, соціолінгвістику та методику викладання мови [2].

Предметний компонент змісту професійної підготовки майбутніх викладачів англійської мови за спеціальністю англійська лінгвістика (English Linguistics) фокусується на теоретичній лінгвістиці і вводить студентів в центральні сфери, пов'язані з вивченням сучасної англійської мови, наприклад, морфологію, семантику, синтаксис, фонетику та фонологію. Різні аспекти розглядаються шляхом обговорення основних ідей і тем у вищезгаданих предметних галузях. Дана спеціальність надає студентам концепції та ідеї, які використовуються для опису та аналізу англійської мови, а також теоретичне уявлення про її мовну систему. Магістри цієї спеціальності засвоюють базові знання основних підгалузей лінгвістичного аналізу (фонетика/фонологія, морфологія, синтаксис, семантика/прагматика), оскільки вони стосуються вивчення сучасної англійської мови [4].

Висновки. За результатами здійсненого аналізу можемо зробити наступні висновки: магістр мистецтв (MA) та магістр науки (MSc) є найбільш популярними магістерськими програмами Великобританії, за якими навчаються майбутні викладачі англійської мови засобами дистанційного навчання. Щодо спеціальностей, які надають змогу студентам дистанційно здобувати освітньо-кваліфікаційний рівень описаних програм, найпоширенішими є викладання англійської мови для носіїв інших мов (TESOL) та поєднання TESOL з прикладною лінгвістикою (Applied Linguistics). Отже, ми впевнено можемо стверджувати про те, що навчання англійської мови як іноземної (TESOL) є надзвичайно затребуваною спеціальністю ще тому, що саме англійська мова є мовою міжнародного спілкування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. "Abbreviations and Acronyms in the Field of English Education". Globally Taught. URL: <https://globallytaught.com/2021/07/abbreviations-and-acronyms-in-the-field-of-english-education/> (дата звернення 23.10.21)
2. Applied linguistics. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/applied-linguistics> (дата звернення 08.12.21)
3. Distance Learning Degrees URL: <https://www.distancelearningportal.com/search/#q=ci-30|di-91|lv-master|mh-online> (дата звернення 21.10.21).
4. ENG1101 – English Linguistics <https://www.ntnu.edu/studies/courses/ENG1101#tab=omEmnet> Norwegian University of Science and Technology (дата звернення 26.10.21).
5. Online & Distance Learning Masters Degrees in United Kingdom URL: <https://www.findamasters.com/masters-degrees/united-kingdom/online-distance-learning/?4gw9g0> (дата звернення 21.10.21).
6. TEFL, TESL and TESOL: What's the Difference?. University of Toronto Woodsworth College. URL: <http://tesol.wdw.utoronto.ca/tefl-tesl-and-tesol-whats-the-difference/> (дата звернення 23.10.21)
7. The Master of Arts (MA) Degree – A Guide. URL: <https://www.findamasters.com/advice/finding/master-of-arts-ma-guide.aspx> (дата звернення: 08.08.2021)
8. The Master of Science (MSc) Degree – A Guide URL: <https://www.findamasters.com/advice/finding/master-of-science-msc-guide.aspx> (дата звернення: 10.08.2021)
9. Types Of Master's Degrees: By Hasna Haidar. URL: <https://www.topuniversities.com/blog/types-masters-degrees> (дата звернення: 05.08.2021)
10. What is an MEd Degree? URL: <https://www.snhu.edu/about-us/newsroom/2018/07/what-is-an-med-degree> (дата звернення: 05.08.2021)